

**АСТРОЛОГИЈА И МАГИЈА
У СВЈЕТЛОСТИ ПРАВОСЛАВНОГ УЧЕЊА**

АСТРОЛОГИЈА И МАГИЈА У СВЈЕТЛОСТИ ПРАВОСЛАВНОГ УЧЕЊА

1. УВОД

Када ишчезава вјера, њено мјесто заузима сујевјерје. У том погледу, људска душа не подноси празнину. Човјек, створен по лику Божијем (Пост. 1,27), од почетка је усмјерен ка своме Творцу. Али, када изгуби Бога у свом срцу, настали вакуум тражи да буде нечим попуњен, и човјек прихвата оне сурогате које му нуди свијет који га окружује.

Ето због чега су у ово наше безвјерно, еклектичко вријеме тако широко постале распрострањене неке, рекли би смо већ давно заборављене струје окултних учења. Астрологија, хиромантија, магија, феномен НЛО (дошљаци из космоса), екстрасенси, источњачки култови - све ово закупља умове милиона људи. Одсуство чврсте хришћанске вјере, одсуство познавања и поимања суштине окултизма и источњачких религија, а такође и активна пропаганда најширих размјера од стране одређених снага у свијету, осигуравају успјех окултизму и у савременом друштву.

Нарочито снажно интересовање у данашње вријеме код људи буди таква врста окултних наука, као што је нпр. астрологија. Обавијена ореолом тајанствености, бајколикости, она примамљује човјека могућношћу да сазна своју судбину, упозна себе, завири у оно што долази. Мало ко се замишља над њеним поријеклом и суштином - то нестаје у сјенци пред бљеском, рекло би се, велике древне мудрости, која омогућава да се предвиђа будућност. Али, као што је познато, да би се препознао плод, треба се окренути дрвету које га носи, јер се споља примамљива бобица често показује отровна. Окренимо се зато и ми историји настанка астрологије.

2. ШТА ЗВАНИЧНА НАУКА КАЖЕ О АСТРОЛОГИЈИ?

У Брокхаузовом и Ефроновом рјечнику читамо: "Астрологија - квазинаука, која покушава да предскаже будућност појединих личности и човјечанства на основу посматрања положаја звијезда на небу (најчешће неуспјешно - Прим. аут.) Дијели се на природну и јудицијарну астрологију. Природна астрологија бави се дјеловањем звијезда на животињски и биљни свијет... Јудицијарна астрологија покушава да предскаже, по међусобном распореду звијезда судбине како народа, тако и појединаца... Разноврсни у оно доба постојећи и идолопоклонички култови планета које су сматране за моћна личносна бића, вјера у непромјенљиву предодређеност судбине, фатума, која је владала у ондашњим религиозним струјањима, пружали су потпору јудицијарној астрологији". (1)

Како даље читамо у овом рјечнику, "у давнини су астрологија, алхемија и магија биле међусобно тијесно повезане".(2) У древном свијету маг, жрец, чаробњак обично је био задужен и за послове астролога, врача, тумача снова. Тако је, по ријечима Херодотовим(3), маг Остан, који је пратио Ксеркса у његовим походима на Хеладу, раширио нека астролошка знања и међу Хеленима. Жрец Ваалов Берозос био је толико популаран у Атини, да му је био подигнут споменик, на коме је представљен са златним језиком као драгоцен прорицатељ. Потврду чињенице неодвојивости магије од астрологије налазимо такође у књизи пророка Данила (Дан. 2,27), и у многим другим изворима. На тај начин можемо извести прелиминарни закључак о тијесној повезаности астрологије са магијом и другим видовима окултизма, а такође и о, вјероватно, истом извору из кога су настале. Фактичка потврда тога закључка биће изнијета касније.

3. ИСТОРИЈАТ ПОРИЈЕКЛА МАГИЈЕ И АСТРОЛОГИЈЕ

Коријени магије и свих окултних учења налазе се у давној прошлости. Доба њеног настанка поклапа се са периодом живота Каина и његових потомака. После братоубиства, пошто га је Бог проклео (Пост. 4:816), "отиде Каин од лица Господњег... и сазида град...", његови потомци били су "Јувал (од њега се народише гудачи и свирачи...) и Товел, који бијаше вјешт ковати свашта од мједи и од гвожђа". (Пост, 4, 21-22). "А кад се људи почеше множити на земљи,(4) и кћери им се народише, видећи синови Божији кћери човечије како су лијепе узимаше их за жене које хтјеше" (Пост. 6:2).

Према једноме од тумачења тога мјеста, које су дијелили многи оци и учитељи Цркве(5), а такође сагласно апокрифној књизи Еноховој, "синови Божији" - то су духовна бића која су ушла у грешни савез са женама земље и научила их чаробништву и заклинањима. Услед тога "јавило се велико безакоње" (Пост. 7,8). Како брак у Библији неријетко означава сједињење са Богом(6), то у браку духова и људи можемо видјети символ новонасталог многобожачког паганства (незнабоштва) са његовим клањањем демонима, паганским боговима, магијом, астрологијом и другим видовима чарања. Овдје пали човјек покушава да проникне у тајне свијета независно од воље свога Творца, да постане бог без Бога. То јест ту се понавља искушење Евино у Едему, када ју је Сатана, јавивши јој се у виду змије, саблазнио да окуси забрањени плод, обећававши да ће после тога она и Адам постати као богови, који знају и добро и зло (Пост.3,45). Али, наши прародитељи умјесто да постану "као богови", једноставно су увидјели да су голи и изложили се великим несрећама због издаје Бога и савеза са Сатаном. Тако је било и у овом случају: добивши забрањено (=неблаговљено) знање, које су им пренијели пали ангели из виших сфера, људи су (још више) (потпали) под утицај Сатанин и још су се више удаљили од Бога.

Јер, људима се тајне Божије откривају по мјери њихове духовне просвјетљености или, друкчије говорећи, по мјери задобијања Духа Светога. Што се човјек више отвара и предаје Богу, тим више почиње да живи животом Христовим, мисли, осјећа и дјела подобно Христу. Како је речено у Јеванђељу по Јовану, " ко Ме љуби, држаће ријеч Моју, и Отац ће га мој љубити, и доћи ћемо к њему и настанићемо св код њега... да сви буду једно - као што си ти, Оче, у мени и ја у теби, да и они буду у нама " (Јов. 14, 23:17, 21). Сједињавајући се са Богом Духом Светим, тим истим Духом човјек спознаје и тајне Божије, прима силе и дарове, којима се користи само за добра дјела, у складу са вољом Божијом.

Пали ангели, на основу своје некадашње припадности разним чиновима Ангелске јерархије, у овом или оном степену посвећени су у тајне битија. Ова знања су они сачували и после свога пада. Услед тога демони покушавају да потчине себи човјека и вежу његову пажњу и интересовање за себе (демоне), откривајући му нека "тајна" знања и обдарајућа своје следбенике натприродним способностима(7). Овладавши тајним магијским знањима, човјек постаје способан да дјелује на људе који га окружују и природне стихије, но притом у потпуности постаје роб нечистих духова, од којих је ове дарове примио. Услед свога отпадноћа од Бога, демонске силе не могу ништа да стварају, но могу само да разарају. Зато и њихови следбеници уносе у свијет разорну, деструктивну силу, наносећи зло људима који их окружују и погубно дјелују на материјални свијет. Ево како о томе свједочи књига Постања: "И Господ видјећи да је неваљалство људско велико на земљи, и да су све мисли срца њихова свагда само зло, покаја се Господ што је створио човјека на земљи, и би му жао у срцу. И рече Господ: хоћу да истријем са земље људе, које сам створио" (Пост. 6:57).

То се збило зато што се човјек услед општења са нечистим духовима и коришћења њихових "дарова" (магије, врачања, астрологије и др.) коначно развратио, тј. до краја је отпао од Бога и показао се неспособан да испуњава онај задатак, ради кога је био створен - није више могао да себе остварује у добру, љубави и истини, усходећи љествицом духовног развитка ка коначном уподобљењу Богу. Његово даље постојање постало је - бесмислено.

Зато Господ најприје скраћује дане живота човјековог на 120 година (Пост. 6,3) (8), а затим, у доба даљег умножавања безакоња, уништава и цијело искварено човјечанство, остављајући само његове најбоље представнике у лику праведног Ноја и његових синова са женама (Пост. 6,10).

Као што се може видјети из свега горе наведеног, магија, астрологија и други "дарови" демона, не само да нијесу довели до процвата човјечанства и среће на земљи, но су, напротив, умножили мржњу, безбожје, разврат, што је и довело до пропасти практично читавог древног свијета.

Послије Потопа пак тајна магијска и астролошка знања не нестају. По многобројним свједочанствима старих (9), та знања су била брижљиво скривена, а после Потопа поново су понуђена човјечанству које се развијало.

Ако пратимо историју људског рода послје Ноја, можемо видјети да оне старе цивилизације, код којих магија, астрологија и друга "тајна знања" постижу највећу распрострањеност и улазе у структуре друштвене, пропадају и нестају са лица земље, тек што процват окултизма код њих достигне свој врхунац.

Подробније ћемо се задржати на историји старог Вавилонa. У текстовима писаним клинастим писмом који из њега потичу, а у свјетским музејима их има око пола милиона, постоје свједочанства, да су вавилонски жреци наслиједили ова знања (нарочито у области астрологије и устројства свемира) од неких људи синова, који су се били спасили од катастрофе. Вавилонски историчар и жрец Берос (Ш в. прије Хр.) такође свједочи о томе да су магијска знања сачувана послје Потопа (10). Најзад, сјећање народа доноси свједочанства о првим творцима вавилонске традиције - народу Халдејаца - који су били овладели културом неког ванземаљског знања и били први математичари, астролози, алхемичари, теозофи земаљског свијета, обављајући службу чаробника, гатара и тумача снова при дворовима древних владара. Стародревно халдејско предање упорно тврди да су десет њихових првих царева дошли са неба.

Такође је познато да нинивски цареви нијесу започињали никакав важан посао без савјетовања са звијездама. Они су имали крај себе астрологе, који су посматрали небо и објашњавали кретање планета, како на то често подсјећају записи. Са једног споменика сазнајемо да је Сенехериб одустао од похода само због тога што се положај звијезда показао неповољним.⁽¹¹⁾ Бављење астрологијом је у Вавилону било толико распрострањено, да је и сам назив "халдејац" означавао код многих античких писаца управо - "астролога". Свима је позната судбина Вавилонског царства, које је претрпјело страховит слом и пропаст. Таква судбина задесила је и Асирско и Персијско царство.

4. ЦРКВА И АСТРОЛОГИЈА

Погледајмо сада однос старозавјетне и новозавјетне Цркве према астрологији. У великим Мојсијевим кодексима читамо о забрани бављења било каквим видом врачања, под пријетњом смрти. "Не обраћајте се врачарима и гатарима, нити их питајте, да се не скврните о њих. Ја сам Господ Бог ваш... А ко се обрати врачарима и гатарима да чини прељубу са њима, окренућу лице своје насупрот њему, и истријебићу га из народа његова" (Левит. 19, 31, 20, 6).

У Поновљеним Законом такође читамо строго упозорење Господа против бављења било којим видом чаробништва и против општења са онима који се тиме баве, јер управо због тог занимања чаробништом - које у суштини представља савез са демонима - Бог и протјерује народе са њихове земље, одређује их за пропаст, а ту земљу даје Израилу који му је био вјеран. "Кад ућеш у земљу коју ти Господ Бог твој даје, не учи се чинити гадна дијела онијех народа. Нека се не нађе у тебе... прорицатељ, ни који гата по звијездама, ни који гата по птицама, ни урочник, ни бајач, ни који се договара са злијем духовима, ни опсјенар, ни који пита мртве. Јер је гад пред Господом ко год тако чини, и за такве гадости тјера те народе Господ Бог твој испред тебе. Држи се сасвијем Господа Бога твојега. Јер ти народи које ћеш наслиједити, слушају гатаре и врачаре; а теби то не допушта Господ Бог твој. Пророка испред тебе, између браће твоје, као што сам ја, подигнуће ти Господ Бог твој; Њега слушајте" (Зак. Пон. 18, 9, 15).

Пророк Исаија, предсказујући пропаст Вавилону због његовог безбожничтва и погубног бављења магијом и астрологијом, у име Господње с иронијом говори: "Стани сада с врачањем својим и с мноштвом чини својих, око којих си се трудила од младости своје, не би ли се помогла, не би ли се окријепила. Уморила си се од мноштва намјера својих, нека стану сада звјездари, који гледају звијезде, који проричу свакога мјесеца, и нека те сачувају од онога што ће доћи на те. Гле, они су као пљева, огањ ће их спалити, ни сами себе неће избавити из пламена" (Исаија 47, 12-14).

Овдје се недвосмислено указује на немоћ свих облика чаробништва пред Вољом и Силом Божијом и на неумитну казну онима који се магијом и астрологијом баве или прибјегавају помоћи окултиста. У судару магова и врачева са пророцима и другим духоносним мужевима, синови таме неумитно трпе пораз. Тако, у Књизи Изласка (7,9), читамо о томе да су врачеве и чаробници, противећи се Мојсију, чинећи многа чудеса пред фараоном уз помоћ чарања, али нијесу успјели да се супротставе сили Божијој и, на крају крајева су били принуђени да признају да их је пророк Мојсије поразио.

У Књизи Постања (4,1), приповиједа се о тријумфу праведнога Јосифа над магима и мудрацима Египта који нијесу успјели уз помоћ својих магијских вјештина да тачно растумаче фараонов сан. Неправедни пророк Валаам, поткупљен од идолопоклоника да нашкоди Израилу, под дејством силе Божије бива принуђен да служи јеврејском народу (Бројеви 22-24). Пророк Данило је такође много пута постидио халдејске мудраце и маге (Дан. 25).

Све ово објашњава се тиме што чудеса и пророчанства синови свјетлости чине увијек Силом Божијом, Духом Светим, а врачеве, магови, астролози који им се противе, користећи се чаробничком вјештином дјелују демонским силама, и, природно, трпе пораз у покушају супротстављања Богу. У Новоме Завјету, као и у Староме, ми такође видимо исти непомирљив став према свим видовима магије и исту сталну побједу сила Божијих у судару са чаробништвом. Тако, апостол Павле изгони духа који прориче из робинје која је прорицала будућност (Дела 16-18), иако је, рекло би се, објављивала истину, идући за Апостолима и говорећи да су то "слуге Бога највишега, који вам јављају пут спасења". Али, Апостол није хтео ни истину из нечистих уста демонских, дајући тиме примјер одношења према демонима, чак ако они повремено објављују и истину. Јер, иза свега тога (што чине демони) стоји само једна жеља - да увуку човјека у општење са њима, да би задобили његово повјерење и онда га погубили.

Исти тај апостол Павле кажњава сљепилем Елиму врача који се противио јеванђелској проповиједи и покушавао да одврати људе од истините вјере (Дјела 13,8). И, на крају, из књиге Дела Апостолских сазнајемо да, под утицајем апостолске проповиједи, "многи од оних који чараху, сабраше књиге своје и спалише их пред свима" (Дјела 19, 19). На тај начин они су се одрекли савеза с демонима и посвједочили о непомирљивости вјере у Христа и црне магије.

У Номоканону (зборнику црквених правила и одредаба) речено је сасвим јасно: "Који ИДУ чаробницима или сами чарају или звјездослове (тј. баве се астрологијом - Прим. аут.) да се шест година не причешћују по првом правилу Трулског сабора и по осамдесетом Василија Великог, а свештеник који исто твори - да се рашчини".(11)

Овдје срећемо очигледно указивање свијести Црквене на демонско поријекло свих видова чаробништва, укључујући и астрологију, као и на недопустивост општења вјерујућих хришћана са њима и на строге казне онима који се, из било каквих разлога, одлуче да ступе у везу са бијесима. Свети Оци Цркве током читаве њене историје такође су поклањали велику пажњу борби са врачарством и астрологијом. Због недостатка простора дозволићу себи да се задржим само на неким дјелима светих Отаца и Учитеља Цркве. Тако, Тертулијан у своме дјелу "О идолима"(12) пише: "Међу различитим људским занимањима не треба заобићи неке вјештине или професије, блиске идолопоклонству. О звјездословцима (астролозима) не треба чак ни говорити, али како је један од њих наумио да оправда себе у томе што и даље продужава да се бави овом професијом, имам намјеру да кажем неколико ријечи тим поводом. Ја нећу рећи да је смјештање имена лажних богова на небо, приписивање њима наводне свемоћи и одвраћање људи од узношења молитава Богу тиме што се наводе да верују како је њихова судбина непромијенљиво одређена звијездама - да је све то равно и једнако поклоњењу лажним боговима. Међутим, ја тврдим да звјездословац у том случају уподобљава палим ангелима, отпалим од Бога због обмањивања људског рода... Ако је магија кажњива, а астрологија је једна њена подврста, онда заједно са врстом, осуди подлијеже и подврста те дјелатности. Тако, од времена објаве Јеванђеља, софисти сваке врсте, звјездословци, чаробници, маги, и бајачи треба да буду неизоставно кажњени".

Татијан у "Бесједи против Хелена" пише: "Демони су начинили људе жртвом свога отпадништва. Они су, показавши људима распоред звијезда, као они који бацају коцку, увели судбину, која је туђа правди, јер ако је неко тужилац или тужени, то је, наводно, постао по предодређењу судбине... демони су измислили судбину. Као основ за то послужило им је смјештање животиња на небо. Јер, они удостојише небеске почести звијери са којима су живјели пошто су били низвргнути с неба, гмизавце, водоземце, четвороношце који живе у шумама, због тога да би се мислило да и они пребивају на небесима, и да би посредством распореда звијезда убиједили људе да је живот на земљи далек разуму, у сагласју са разумом; на тај начин, то што је неко гњевљив или трпељив, уздржан или неуздржан, богаташ или сиромах, бива по назначењу оних који располажу рођењем. Јер, распоред Зодијака је дјело богова. Ако је свјетлост једнога од њих, како кажу, јача, онда он одузима славу других, а ко је сада побијеђен, може опет бити побједник. Они се са задовољством забављају овим планетама, као играчи "коцке". Али, ми смо изнад судбине, и умјесто блудећих демона знамо једнога непромијенљивог Господа и, не потчињавајући се судбини, одбацујемо и њене законотворце".(13)

Јован Дамаскин у свом чувеном дјелу " Тачно изложење православне вере" ,(14) цитирајући светог Василија Великог, даје сљедећу карактеристику астрологије: "Хелени (незнабошци) говоре да излажење, залажење и при , ближавање звијезда, а такође и сунца и мјесеца, управља свим нашим дјелима и тиме се бави астрологија. Ми, напротив, тврдимо да се помоћу њих могу добити предзнаци кише и суше, влажног или сувог времена, а такође вјетрова и вода, но предсказатељима наших дјеловања оне нипошто не бивају. У ствари, ми, створени од Творца као слободни, сами смо господари свога дјелања. Када бисмо све што чинимо, радили под упливом звијезда, онда бисмо што радимо, радили по нужности. Оно што се збива по нужности није ни добродјетел (врлина) ни порок. Ако не бисмо имали ни добродјетели ни порока, били бисмо недостојни било награде било казне, а сходно томе и Бог би испао неправедан, јер једнима дијели блага а другима муке. Чак и више од тога: ако се све креће и руководи нужношћу не би било ни Божијег управљања у свијету, нити Божијег старања о створењима. Поврх тога, ни разум нам не би био потребан, јер, ако нијесмо господари свога чињења, не би било потребе да о било чему промишљамо. Међутим, разум нам је несумњиво дат ради размишљања о нашем дјеловању, због чега свако разумно биће јесте у исти мах и биће слободно.

Због тога тврдимо да звијезде нијесу узрок ничега што се у свијету одвија - ни настајања онога што настаје, ни пропасти оног што пропада, већ просто служе као предзнаци кише и промјене ваздуха. Неки ће можда рећи да су звијезде ако не узроци, онда знамења ратова и да квалитет ваздуха, који зависи од сунца, мјесеца и звијезда, на различите начине производи различите темпераменте, навике и расположења; али навике су производ онога што се налази у власти наше воље, јер се оне потчињавају разуму и мијењају под његовим руководством".(15)

Минукије Феликс у свом " Октавијану", говорећи о римским гатањима и предсказањима пише да, ако су се у ријетким случајевима ова предсказања и обистинила у стварности, то се може објаснити тиме "што међу мноштвом лажних предсказања има и оних која су се случајно поклопила са истином", и да чаробници и звјездословци "не само да познају демоне, већ уз њихову помоћ и врше своје обмане, које личе на чуда: под њиховим дејством и утицајем они и воде своја чарања, нагоне људе да виде оно чега уистину нема, или напротив, да не виде оно што постоји. Први од таквих магова је по својим дјелима и ријечима Состен (Остан)..."(16), то јест, онај исти који се, како смо већ видјели, јавио као један од првих распрострањитеља звјездословља у Хелади".

Свети Јован Златоуст у својој поуци " О онима који се од болести лијече враџбинама" (17) строго упозорава да не треба ићи к непријатељима Божијим врачарама и чаробницима јер је боље и умријети, него одлазити к непријатељима Божијим. И да они, који се њиховим услугама користе, умиру прије времена и одлазе у вјечну муку. Јер, онај ко одлази астрологу, "сам је себе лишио помоћи Божије, и пренебрегавајући је удаљио је себе од Промисла Божијег, (због чега) ђаво како хоће управља и располаже (његовим) дјелима".(18)

Преподобни Максим Грк, који је посветио читав низ радова разобличавању астрологије у једном од њих пише: (19) "Лажљиво, безбожно учење звјездословаца и предсказивача судбине човјека по данима рођења, није одозго и није благодаћу Светог Утјешитеља откривено Халдејцима, Хеленима и Египћанима, већ од стране најлукавијих и пуних мржње према човјеку демона, на пропаст оних који им вјерују". Даље, говорећи о разлозима поклапања неких претсказања астролога са реалношћу, Максим Грк наводи ријечи Августина Ипонског (20): "...то се дешава не толико због небеских знамења, колико од тајног утицаја сатане, коме се понекад непримјетно потчињавају људски умови, тј. та предсказања се испуњавају садејством ђавола". По мишљењу преподобног Максима (21):

"Тиме је блажени отац (Августин) јасно показао откуда проистиче ово демонско учење, и да ђаво открива сљедбеницима вјештине звјездочатаца то, што се понекад и испуни као истинито предсказање, али под утицајем демона. Ко ће се од хришћана који истинито, нелицемјерно вјерују, сагласити да стекне знање том сатанском обманом и ступи у разговор с демонима? Зар то неће бити само онај ко живот са бијесима претпоставља вјечном животу? Предсказују демони, предвиђајући понекад и оно што треба да се догоди у далекој будућности, али у већини случајева лажу и због тога им не треба вјеровати, макар се њихова предсказања понекад и испуњавала". О разлозима који побуђују демоне да ступају у општење са људима посредством астрологије, овај свети говори(22):

"...Зна свелукави да посредством обмане предсказања може лако да нас одвуче од Бога к себи, учинивши да вјерујемо да звијезде владају нашим дјелањем и расуђивањем, а када ту вјеру прихватимо, ми више нимало нећемо марити или ћемо сасвим мало марити за своја сагрешења, правдајући се неизбјежношћу утицаја звијезда. Када нас сколе невоље, окривљаваћемо за то Бога, као створитеља зла. Поступајући тако, ми ћемо се неминовно лишити Божије заштите, а онда ће непријатељу бити лако да нама овлада и низведе нас на дно ада".

И тако, видимо да свети Оци Цркве једнодушно иступају против астрологије, разобличавајући је као подврсту магије, средство општења са демонима, а астрологе упоређују са "палим ангелима, обмањивачима људског рода", и строго забрањују општење с тим "непријатељима Божијим". Нарочиту пажњу заслужује казивање Татијаново јер је он показао безумље астролога који су сазвјезђима надјенули имена животиња, планетама - лажних богова, а онда из карактера ових посљедњих почели да изводе судбину човјека или државе у зависности од распореда "небеских тијела". Веома убједљиво звуче докази Минукија Феликса који је показао да се нека предсказања обистињују из два разлога:

1) због случајне подударности,

2) услед магијског дјеловања гатара, који у низу случајева могу да сазнају будуће догађаје од демона који су видјели или сазнали нешто о тим догађајима, или су и сами узимали непосредног учешћа у њиховој припреми.

Веома јасно Јован Дамаскин показује да се преко небеских свјетлила дају само предзнаци временских прилика, док за човјека, обдареног слободном вољом и разумом, звијезде и планете не могу да буду чинилац предодређивања судбине.

И, најзад, подвлачећи све горе наведено, радови Максима Грка, у којима је уопштено искуство светих Отаца у борби са астрологијом, показују како уз помоћ посљедње лукави демон покушава да нас одвуче "од Бога к себи", да би нама лакше овладао и "свео нас на дно ада".

5. УЗРОЦИ ПОДУДАРАЊА НЕКИХ АСТРОЛОШКИХ ПРЕДСКАЗАЊА СА СТВАРНОШЋУ

Осим горе наведених исказа св. Отаца и Учитеља Цркве о узроцима подударања неких астролошких хороскопа са реалношћу, жељели бисмо да наведемо још један фактор који објашњава суштину ових подударности.

По законима, даним од Бога, у свијету се одвија узајамно дјејство материјалних објеката. Конкретно, дјејство сунца, мјесеца и других небеских свјетлила и планета на живу и неживу материјалну природу земље. Човјек, као својеврсни микрокосмос који у себи сједињује духовна и материјална начела, природно осјећа то дјеловање и на себи. Тако, на примјер, проф Чижевски (23) је у својим радовима показао зависност епидемија колере и неких других обољења од нивоа сунчане активности (турбуленције, експлозије на сунцу). Познат је утицај мјесечевих мијена на психичко стање одређеног броја људи (појаве такозваног "мјесечарства" при пуном мјесецу). По аналогији је могуће говорити и дјеловању других небеских тијела на физичко и психичко стање човјеково, чак у одређеном степену и на формирање његовог карактера, индивидуалних физичких и психичких особености.

Вјероватно су ова знања астролозима такође била дата од палих духова. При познавању одређених физичких и психичких човјекoвих особина а такође и могућих посљедица утицаја који на њега имају козмичка зрачења у одређеном временском периоду, могуће је претпоставити овај или онај његов поступак и одређено физичко или психичко стање. Осим тога, по признању самих астролога (24), успјешност у састављању хороскопа најчешће зависи од интуиције самог астролога, тј. од оне информације коју добија преко одређеног козмичког агенса. Тако, једна од ближих сарадница познатог астролога Павла Глоба, Светлана (презиме у чланку није наведено) изјавила је да је управо захваљујући контакту са небеским "учитељем свијета" Аштаром "и његовим информацијама израђује хороскопе као нико у свијету", то јест, овдје се отворено показује директан контакт са палим духом који астрологу помаже у састављању хороскопа. Ђаволу је веома добро познато стање свијета у датом тренутку. То је јасно уочљиво из садржине књиге о Јову. Зао дух, обишавши сву земљу и посматрајући све људе, говори о томе Богу, и Господ не оповргава његове ријечи као лажне (Јов. 22). Познато је Сатани и нешто у будућности што проистиче из неких утврђених и неизмјенљивих узрока. Такође, будући догађаји познати су им из откривења Божијег (3 Цар. 22, 22) и из посматрања карактера људи. Пали дуси покушавају да организују много од онога што се у свијету догађа и, природно, знају и циљ ка коме стреме. Отуда и нека подударења међу предсказањима хороскопа и реалности.

Но, карактеристично је и то да се већина предсказања астролога не остварује. То се објашњава тиме што осим астрономског фактора, индивидуалне психофизичке особености човјека одређује и наслеђе, географско мјесто рођења, васпитање, исхрана и мноштво других другостепених узрока. Што се тиче судбине човјекове, његовог живота или смрти, свим горенаведеним факторима додаје се још један, који се јавља као главни и пресудан промисао Божији о човјеку. Особито о човјеку вјерујућем, хришћанину, који се предаје Вољи Божијој и постојано је тражи. Такав човјек налази се под личним руководством Самога Господа. Како је речено у Јеванђељу по Матеју, "Зар се не продају два врапца за грош? И ниједан од њих не пада на земљу без Оца нашега! А вама је и свака длака на глави избројена" (Мт. 10, 29, 9, 30).

Нехришћани, пак, због удаљавања од истинитога Бога, у одређеном степену предати су вољи случаја, и њихов животни пут склапа се од многих чинилаца, међу којима физичке и психичке природне законитости, а такође и козмичко дјеловање небеских тијела играју веома велику улогу.

6. МАГИ И РОЂЕЊЕ ХРИСТОВО (МУДРАЦИ)

Неке смуђује питање: ако астрологија има демонски карактер и ако се њена употреба сматра гријехом, како су маги сазнали вријеме Христовог Рођења уз помоћ астрологије?

На ово питање постоје два одговора који не противурјече, но прије допуњују један другог.

Први одговор. Разлог због кога су маги очекивали ту звијезду на Истоку и пратили њено појављивање, стоји у вези са пророчанствима из књига Старог Завјета. У књизи Бројева читамо: "Видим га, али не сад, гледам га, али не изблиза; изаћи ће звијезда из Јакова и устаће палица из Израила" (Број. 24,17).

Код пророка Исаије (Ис. 60:1,6) речено је: "Устани, свијетли се, јер дође свјетлост твоја и слава Господња обасја те... И народи ће доћи к виђењу твојему и ка свјетлости која ће те обасјати... сви из Саве доћи ће, злато и кад донијеће, и славу Господњу јављаће".

У псалму 71. читамо: "Цареви тарсијски и острвљани приносиће дарове, цареви Арабије и Саве доносиће дарове" (Пс. 71, 10).

Пророк Данило који је у вавилонском ропству био одређен за поглавара над жрецима (Дан. 2,48) свакако је знао ова предсказања и није их крио. Осим тога, лично њему припадају пророчанства о времену Рођења Богомладенца (Дан. 9:25). Ови подаци који су се односили на догађај неупоредивог значаја (вријеме, мјесто и околности Христовог Рођења), били су утврђени и брижно чувани од стране те школе жречева на чијем челу је, силом прилика стајао пророк³, и преносили се с кољена на кољено.

Према подацима побожног астронома Кеплера (XVII век) потврђеним и савременим астрономским чињеницама (25), маги су могли видјети поклапање планета Јупитера, Сатурна и Марса са неком још непознатом звијездом, и она би им се заиста и указала на истоку, 3,5 часа прије изласка сунца. Ако су они тада кренули на пут онда су, по мишљењу Алфорда, вјероватно кроз пет мјесеци стигли у Јерусалим (Јездра је путовао 4 мјесеца из Вавилона у Јерусалим - Језд. 7,9); сходно томе, ако су увече кренули из Јерусалима у Витлејем, онда су опет видјели поклапање планета у правцу Витлејема.

Други одговор. Премудрост Божија, која је обратила људску злобу у средство које доводи Јосифа у Египат и допустила да се вавилонски цар посредством идолопоклоничких чарања и бацања жријеба одлучи на рат с Јерусалимом (Јез. 21,21), такође је могла дати астрологији могућност да приведе маге Христу. Такође је вјероватно да се Бог магима открио још прије но што су они видјели звијезду, како је Он то и послије учинио (Мат. 2,12). Јер, познато је да "Бог хоће да се сви људи спасу и дођу до познања истине" (Тим. 2,4), сви без изузетка. И стара се да спасе свакога само Њему једноме знаним, а за тог човјека најпримјеренијим путевима.

Из свега горе реченог о магима који су дошли да се поклоне Христу, могуће је извести закључак да они нијесу захваљујући магији и астрологији сазнали вријеме и мјесто Христовог Рођења, већ захваљујући томе што им је то Сам Господ открио оним путем који је за њих и њихово спасење сматрао најпогоднијим!. Тако да никакве заслуге за долазак мага на мјесто Христовог Рођења астрологија и нема.

Небо и звијезде су творевина руку Божијих која је свима видљива. Због тога у одређеним случајевима Господ посредством њих даје знамења која наговјештавају важне догађаје будуће судбине човјечанства.

Тако, у вријеме Спаситељевих крсних мука, пред саму Његову смрт, "тама би по свој земљи до часа деветога. Сунце помрча" (Лк. 23,44- 45). Људима се објављивало да је људским рукама убијен Онај Који је дошао да спасе род људски, објави и открије пут ка спасењу, ка Царству Небеском. Збила се била привремена побједа таме, извршило се било дјело безакоња, а као знак тога земљу је покрила тама. Умро је Исус Христос - Сунце Правде, Источник који људима дарује вјечни живот, па се помрачило и чулно сунце извор материјалног живота.

У Јеванђељу читамо о томе да ће пред крај времена, пред Други долазак Христов бити "знакова на сунцу, мјесецу и звијездама... страхаота и великих знакова на небу" (Лк. 21,25,11) који заједно са другим предсказаним догађајима и знамењима неће остављати сумње у то да се приближило вријеме Другог доласка Христовог и краја постојећег свијета. На тај начин, за разумијевање знакова на небу посланих од Господа, није потребно познавање астрологије или тумачења астролога: свако које изучавао Свето Писмо, неће се двоумити у разумијевању онога што се збива.

7. АСТРОЛОГИЈА И САВРЕМЕНОСТ

Сада, кад на основу свега о чему смо говорили, можемо да изведемо закључак о демонском поријеклу магије и астрологије, и о погубном утицају који оне имају на цивилизације које их прихватају, као и недвосмислено негативном ставу хришћанске Цркве према свим видовима окултизма, осмотримо савремену слику развика астрологије у нашој земљи (у Русији - прим. прев.). Овдје је прије свега неопходно осврнути се на чувене и популарне астрологе као што су брачни пар Глобови. Они често наступају на радију и телевизији са предавањима о астрологији, нашироко популаришу ту тему у штампи, и премрежили су готово читаву земљу мрежом астролошких школа. Ко су уопште они и какви су њихови задаци? Најприје дајмо ријеч њима самима.

У журналу "Радница", у чланку "Са ким разговарају звијезде"(26), читамо: "Преци Павлови по мајчиној страни су Персијанци из рода Хеброва у Ирану. Од давнина су посвећивали свој живот астрологији. Дјед је такође учио Павла астрологији, а пред смрт, предао је унуку ријечи - формулу која отвара ученику приступ учитељима, великим астролозима... И завјештао је да их тражи у Индији". Када је Павле одрастао отишао је у Индију и ево шта он каже о томе путовању: "Ја сам их пронашао... Учитељи су ме признали - у томе су ми помогле завјетне ријечи - формуле. Дозволили су ми приступ учењу најскривенијем које се предаје хиљадама година с кољена на кољено, дали су ми књиге... научили како да нађем жену и додали, да када се наши животи сједине, треба и њу да посветим у то чиме сам овладао, и нама ће бити одређена велика мисија". Како видимо из онога што је Павле Глоб рекао, он је поступно прошао кроз све степене ритуалног магијског посвећења у "тајна знања".

Прво: преци Персијанци, насљедни астролози код којих се тајна знања путем обуке и посвећења предају с кољена на кољено. Дјед, умирући, предаје му заклинања (а такође, очигледно, и бијеса, демона - помоћника), који му отварају пут к "учитељима" то јест маговима високог степена посвећености, код којих је астролог почетник дужан да прође одговарајуће шегртовање.

Друго: Павле одлази у Индију, чини заклинања, јављају му се "учитељи" и он пролази нови курс магијског обучавања, добија висок степен посвећења, снабдијева се неопходном литературом и бива послат у "велику мисију" у земљу гдје још није развијена астрологија. Да би лакше обављао замишљено, за њега, уз помоћ одређених сила, налазе и жену, коју је он дужан да "посвети у оно чиме сам влада". А онда слиједи оно најстрашније. За Глобове се радо отварају странице часописа и новина, на телевизији се у сталној рубрици "Школа астрологије" коју они воде, спроводи масовно распрострањивање и пропаганда астролошких идеја, земља се покрива мрежом школа у којима људи с великим ентузијазмом слушају примамљиве приче астролога Глоба, а после тога активно у бављење астрологијом увлаче своје рођаке и пријатеље. Та магијска зараза, због које је у многоне пропао и препотопски свијет, све више и више захвата умове и срца милиона људи, формирајући њихову свијест и стил понашања у друштву.

Године 1991 изашао је први послеријереволюционарни астролошки зборник под насловом "Тамара" (27) у тиражу од пола милиона примјерака. Тамара - то је име супруге П. Глоба, која је и аутор тог зборника. Размотримо одатле преузети чланак под насловом "Авестијска школа астрологије". У овом тексту Тамара наглашава да се њена астролошка школа заснива на авестијској астролошкој традицији, чији је чувар био зороастризам. У истом чланку Тамара неколико пута цитира Јеванђеље и наводи исказе црквеног дјелатеља из XVII вијека Симеона Полоцког, тако да код неискусног читаоца може пробудити илузију о сагласности њеног учења са учењем Христовим. Али то је само идеолошки мамац који ауторитетом Хришћанства треба да уклати неповјерење читалаца према учењу астрологије. У самој ствари, од почетка до краја садржај чланка Тамаре Глобове не само да не одговара јеванђељском учењу, већ му директно противурјечи.

Тако Тамара, по њеним ријечима, полази од основног закона авестијског учења "...закон Карме..., Круга оваплоћења, то јест вишекратног рађања људског бића... и стоји на позицији реинкарнације - преваплоћења и еволуције - од минерала, биљака, животиња, човјека до виших бића" (28). Све наведено представља очигледну јерес, осуђену на хришћанским Васељенским Саборима. Хришћанство учи да је живот човјеку дат само једном и да од проживљеног живота зависи његов удио у вјечности. До Страшног суда стање душа молитвама Цркве и ближњих може се промијенити, а послје је - неизмјениво: или Рај, или ад, средњих стања нема. Такође, у своме тексту Т. Глобова констатује да је "авестијско учење - наше традиционално учење. У Русији су га дуго преносили жреци пагани, од оца на сина, врачеве су га брижно чували стољећима". Нећу се задржавати на историјској нетачности овог исказа. Интересантно је овдје нешто друго - позив на враћање паганству, "религији наших предака". А то у суштини значи - "доље Хришћанство, одбацимо Христа, натраг к идолима, врачевима, магима, чаробништву, то јест општењу са демонима"!

И на крају тако "сјајних" предлога Т. Глобова говори: "...Ако упорно слиједимо овај пут, почињу да се догађају промјене у психи, духу и тијелу, које не може да објасни ни један специјалиста савременог научног свијета. Дешава се темељит алхемијски преображај тијела, мијења се поглед на свијет и реалност" (29). Овдје је Тамара сасвим у праву. Од општења са демонима човјек се у потпуности мијења. Нечисти духови сасвим поробљавају душу која им се предала. Зато, пише Т. Глобова "Људи ће бити равни боговима", оглашава Авеста... "Све способности које су сада ријеткост - постаће уобичајене појаве за људе. Комуницираће се на нивоу подсвијести, а ријеч ће постати магијски симбол, као што је то било код мага у древна времена"(30). Управо таквим даровима, како је раније показано, "награђивали" су демони њима одане чаробнике, звјездословце и врачеве у замјену за бесмртну душу, који су им ови поклањали и чињење зла у свијету.

Свој задатак Тамара Глобова види у томе да помогне људима "да припреме свијест за наступајуће промјене, да би што је могуће више људи успјело да достигне потребан ниво... - ради примања 'новог месије' који ће се јавити у Русији"(31). Овај њен исказ потврђује и Тимур Свиридов, један од блиставих представника школе Глобових. У чланку "Шта нам припрема Водолија", он објављује: "Данас се на нашој планети формира нови тип људи, нова раса, која ће овладати нама непознатим способностима - окултне природе... За нас је неопходно да код људи развијемо снажно астролошко мишљење". И даље: "Павле Глоб предсказује да ће 1999 г. доћи "месија", што значи Христос, Помазаник, који ће се наводно родити у Русији, и дати новој епохи Водолије свој поглед на свијет, нови тип религије".(32)

Из свега наведеног видимо да пропаганда астрологије и магије у нашој земљи игра строго одређену улогу и слиједи свој циљ - астролошја њ магија треба да буду још једно средство формирања људи у нехришћанском, демонском духу. Наступа инвазија окултизма на савремени свијет, жестока борба за овладавање умовима и срцима људским, која се одвија на раније припремљеној подлози безбожничтва. Најприје су непријатељи Христови из људских душа свјесно и намјерно истргли Христа, прогонили, протјеривали и кажњавали православне (и друге) хришћане због њихове вјере. Вјеру су исмијевали, храмове су рушили, хришћанске књиге спаљивали. Створени вакуум у души настојали су да попуне атеистичким бунцањима, материјалистичким будалаштинама. И многи су под притиском свога васпитања ове примили и почели да њима живе. Сада је безумље ових идеја постало очигледно свима. Савремени човјек посегао је за духовним животом, и исти ти непријатељи му већ увелико предлажу нову духовну храну - окултизам. Ненаоружан православном вјером, познавањем Светога Писма и пророчанстава духоносаца о будућности свијета и доласку Антихриста, савремени човјек није у стању да правилно процијени окултна учења која му се нуде. Гладан духовне хране, он ће без разлике прогутати сваки мистички отров који му сервирају одређене снаге. Тиме се и користе ловци душа који, као Т. Свиридов, често и не крију своје намјере. Њима је потребно да васпитају нови тип људи "са окултним способностима".

Неопходно је васпитати људе у том духу који ће омогућити долазак лажног "месије ", Антихриста, који ће покушати, како је и предсказано у Откривењу Јовановом, да уништи Хришћанство и установи "нови тип религије" која ће се састојати у поклоњењу њему, Антихристу.

Свештеник Родион Петроградски
Превели са руског *Драган Ранковић* и *Владимир Димитријевић*
Рецензент: Митрополит *Амфилохије (Радовић)*

<http://sekte.paracin.co.yu>